nota

TER ONDERTEKENING
Aan: SOCW

Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs

Van
Persoonsgegeven

Datum
31 maart 2026

Referentie
62970394

Bijlagen

Uitvoeren amendement subsidie Onderwijsmuseum

Aanleiding

In 2025 heeft OCW aan het Nationaal Onderwijsmuseum (hierna: NOM) laten weten dat de instellingssubsidie stopt per 1 januari 2027. Dit besluit is voortgekomen vanuit de taakstellingen van het kabinet Schoof, omdat scherpe keuzes gemaakt moeten worden in wat OCW wel en niet meer kan doen. Op 25 maart 2026 is door de Tweede Kamer het amendement van D66 en SGP aangenomen[1] om de subsidie aan het NOM toch structureel voort te zetten en te verhogen. De dekking van het amendement is echter alleen voor 2026 geregeld.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met de voorgestelde uitvoering van het amendement.
- De brief aan de Tweede Kamer, het NOM, de gemeente Dordrecht en de heren Sissing en Vermeulen te ondertekenen.

Kernpunten

- Met het aangenomen amendement wordt de subsidie verhoogd van €595.000 naar €945.000. De dekking hiervoor is in 2026 gevonden binnen artikel 8: Internationaal beleid. Voor de structurele voortzetting is geen dekking gegeven in het amendement.
- U wordt geadviseerd het amendement uit te voeren volgens de gegeven dekking. Dat betekent dat de subsidie in 2026 wordt verhoogd naar €945.000, maar daarna alsnog beëindigd wordt per 1 januari 2027. De subsidie wordt dus, in tegenstelling tot wat het amendement *in de tekst* vraagt, niet structureel voortgezet. Redenen hiervoor zijn:
    - Er is een APK- en subsidietaakstelling op het departement. Het toch structureel uitvoeren van het amendement betekent dat op dit dossier in plaats van minder, méér ingezet moet worden zowel in budget als in capaciteit. Dat gaat ook ten koste van andere subsidies of inzet vanuit OCW.
    - Het museum heeft grote achterstanden in de registratie van de collectie en trekt voor de grootte van het museum relatief weinig bezoekers. De afgelopen drie jaar kwam het NOM uit op een fors financieel tekort[2], dat OCW toen heeft moeten dekken om acuut faillissement te voorkomen. Daardoor vraagt het museum ook relatief veel personele inzet vanuit OCW. Het is de vraag of deze kwetsbare situatie met een verhoging de subsidie opgelost gaat worden, ook omdat we signalen horen dat de andere subsidieverstrekker, gemeente Dordrecht, de huur op het depot wil gaan verhogen. Het museum geeft zelf aan wel te verwachten dat zij hiermee de

[1] Partijen die vóór het amendement hebben gestemd zijn**:** SP, 50plus, Groenlinks-PvdA, D66, Volt, Partij voor de Dieren, CDA, Denk, SGP, Christenunie, JA21, BBB, FvD (totaal 101 zetels).
[2] €58.000 in 2023, €70.000 in 2024 en €150.000 in 2025

achterstanden kunnen wegwerken en geen aanvullende middelen meer nodig hebben vanuit OCW.
    - Tot slot zou het toch structureel uitvoeren van een amendement waar geen dekking voor wordt gegeven een precedent scheppen naar de Kamer, voor het aannemen van amendementen zonder de juiste dekking die dan vervolgens toch uitgevoerd worden.
- Het museum ontvangt, mits zij daar een goed plan voor indient, nog wel de eerder toegezegde eenmalige projectsubsidie van €300.000 in 2027 voor de afbouw van de collectie.
- Er is een brief opgesteld aan de Tweede Kamer, het NOM, de gemeente Dordrecht en de heren Sissing en Vermeulen[3], waarin de uitvoering van het amendement wordt toegelicht.

Toelichting

Politieke en maatschappelijke context

Sinds de aankondiging van het stopzetten van de subsidie is er meermaals (politieke) aandacht geweest voor het besluit. Eerder is ingestemd met een motie van D66 en SGP om de subsidie aan het NOM voort te zetten. Omdat daar geen dekking voor was, heeft uw voorganger aangegeven geen uitvoering te geven aan de motie.[4] Daarop is dit amendement ingediend, opnieuw geïnitieerd vanuit D66 en SGP. Een ruime Kamermeerderheid (101 zetels) heeft voor het amendement gestemd, waaronder ook het CDA en D66.

Ook maatschappelijk is er aandacht voor het stopzetten van de subsidie aan het NOM. Er is een brief verstuurd naar uw voorganger over het besluit, ondertekend door oud-ministers en -staatssecretarissen en Nobelprijswinnaars. Onder andere de PO- en de VO-raad hebben de lobby van het museum gesteund om de subsidie voort te zetten.

Financiële gevolgen

- Het museum ontvangt in 2026 eenmalig €350.000 extra. Daarvoor verschuift €350.000 van Internationaal beleid naar Funderend Onderwijs.
- Het museum ontvangt in 2027 nog de eerder toegezegde projectsubsidie van €300.000, voor de afbouw van de collectie. Dit wordt gedekt uit het instrument ‘overige subsidies’ op artikel 1.

[3] De gemeente Dordrecht en de heren Sissing en Vermeulen hebben uw voorganger een brief gestuurd met daarin het verzoek om uw besluit de subsidie aan het NOM stop te zetten te heroverwegen. Hier is vanwege het ingediende amendement tot nu toe alleen een procesreactie op gegeven

[4] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/11/21/brief-inzake-het-niet-uitvoeren-van-de-op-30-september-door-de-tweede-kamer-aangenomen-motie-rooderkerk-c-s